

VNIVERSITAT
D VALÈNCIA

Facultat d'Economia

DOBLE GRAU EN ADE I DRET

GUIA ACADÈMICA DE L'ASSIGNATURA
OPERACIONS I MERCATS DE RENDA FIXA

CURS ACADÈMIC 2014-15

MATÈRIA: *Obligatòria*

CURS: *Quint*

1.- DADES INICIALS D'IDENTIFICACIÓ

Assignatura	<i>Operacions i mercats de renda fixa 36238</i>
Matèria	<i>Operacions bancàries i mercats financers</i>
Caràcter de la matèria	<i>Obligatòria semestral, 6 ECTS</i>
Titulació	<i>Doble grau en ADE i dret</i>
Curs / semestre	<i>Quint curs / primer i segon semestre</i>
Professorat	<i>Coordinador i professor: Ángel Pardo Tornero Grup: 5B (teoria i pràctica) Departament: Economia Financera i Actuarial Despatx: 5.D04 Adreça electrònica: angel.pardo@uv.es</i>
	<i>Professora: Mª Dolores Furió Ortega Grup: 5a (teoria i pràctica) Departament: Economia Financera i Actuarial Despatx: 5.D06 Adreça electrònica: m.dolores.furio@uv.es</i>
Servei col·laborador	
<ul style="list-style-type: none">• Horari de classes	http://www.uv.es/economia/guia/
<ul style="list-style-type: none">• Horari de tutories	http://www.uv.es/ecofin
<ul style="list-style-type: none">• Data d'examen	http://www.uv.es/economia/guia/

2.- INTRODUCCIÓ

L'assignatura *Operacions i mercats de renda fixa* és una assignatura de formació obligatòria que s'imparteix tant en el primer com en el segon semestre del cinquè curs del doble grau d'administració i direcció d'empreses (ADE) més dret. Consta d'un total de sis crèdits.

L'objectiu de l'assignatura és proporcionar a l'estudiant una anàlisi de les operacions financeres, dels mercats de renda fixa i dels seus mercats derivats.

El programa de l'assignatura es divideix en tres parts. La primera consta d'un tema introductori sobre la negociació de les operacions financeres. S'hi repassen els conceptes més importants de l'assignatura *Matemàtica financera*, cursada en el segon curs del doble grau, i s'hi aprofundeix en les diferents formes d'operar mitjançant operacions de compravenda simples o dobles. La segona part es divideix en tres temes dedicats als actius i als mercats de renda fixa. S'hi analitza amb detall el deute a curt termini, tant les lletres del tresor com els pagarés d'empresa, el deute a mitjà i a llarg termini, incloent-hi l'anàlisi dels bons i de les obligacions de l'Estat i el deute corporatiu. Finalment, s'hi fa una anàlisi descriptiva dels mercats espanyols de valors negociables de renda fixa. La tercera part de l'assignatura es divideix en dos temes. Versa sobre la gestió del risc d'interès i s'hi posa l'accent tant en l'estudi del risc d'interès i la immunització

financera com en l'anàlisi dels actius derivats tant en mercats part a part com en mercats organitzats.

3.- VOLUM DE TREBALL

Aquesta assignatura té sis crèdits ECTS, de manera que representa un volum de treball de 150 hores per a l'estudiant (un crèdit ECTS = 25 hores de treball). Aquest volum de treball es desglossa de la forma següent:

- **Apartat A1** (1,2 ECTS x 25 h/ECTS = 30h)
 Impartició de classes teòriques, per la qual cosa serà **presencial**. Les 30 hores de classes es distribueixen en 15 setmanes de classe a raó de dues hores de classes teòriques per setmana.
- **Apartat A2** (1,2 ECTS x 25 h/ECTS = 30h)
 Les 30 hores d'aquest apartat són, així mateix, **presencials**. Es desglossen de la forma següent:
Classes pràctiques a l'aula informàtica (2 h x 11 classes) 26h
Seminaris / proves escrites..... 4h
- **Apartat A3** (1,6 ECTS x 25h = 40h)
 Enterament **no presencial**. És donat pel temps dedicat a l'elaboració d'exercicis i treballs.
- **Apartat A4** (2 ECTS x 25h/ECTS = 50h)
 Conté **activitats presencials** (assistència a tutories individuals i en grup, d'una banda) així com **activitats no presencials** (temps d'estudi individual de la matèria per part de l'alumne).

D'acord amb aquest desglossament, la distribució del volum de treball de 150 hores (sis crèdits ECTS) entre activitats presencials i no presencials és la següent:

ACTIVITATS PRESENCIALS			70 h
A1	Assistència a classes teòriques	2h x 15 setmanes	30 h
A2	Assistència a classes pràctiques	2h x 13 setmanes	26 h
A2	Seminari/proves escrites		4 h
A4	Assistència a tutories de seguiment		5 h
A4	Assistència a la realització d'exàmens		5 h
ACTIVITATS NO PRESENCIALS			80 h
A3	Elaboració de treballs		12 h
A3	Elaboració d'exercicis		28 h
A4	Estudi per a la preparació de classes i exàmens		40 h
VOLUM DE TREBALL TOTAL			150h

4.- OBJECTIUS GENERALS

Les línies bàsiques de l'assignatura s'articulen amb els conceptes fonamentals de la matemàtica financera i de l'anàlisi i gestió del risc d'interès en operacions financeres. En particular, l'objectiu de l'assignatura és proporcionar a l'estudiant una anàlisi senzilla, encara que rigorosa i actualitzada, de les operacions financeres i dels mercats de renda fixa, tal com es desenvolupen al mercat espanyol.

En finalitzar el curs, l'estudiant serà capaç de:

- Conèixer els diferents valors i mercats de renda fixa que hi ha al mercat financer espanyol.
- Analitzar les diferents formes de negociació de valors de renda fixa.
- Valorar actius de renda fixa.
- Analitzar i gestionar el risc d'interès.

5.- COMPETÈNCIES A ADQUIRIR

Competències genèriques/transversals:

- ✓ Capacitat d'anàlisi i síntesi
- ✓ Capacitat d'organització i planificació
- ✓ Capacitat d'utilitzar les TIC en l'àmbit d'estudi
- ✓ Habilitat per a analitzar i buscar informació en fonts diverses
- ✓ Capacitat de resolució de problemes
- ✓ Capacitat de prendre decisions
- ✓ Capacitat d'aprenentatge autònom
- ✓ Capacitat d'adaptació a noves situacions
- ✓ Creativitat

Competències específiques:

- ✓ Conèixer els fonaments bàsics que regeixen les operacions i els mercats financers.
- ✓ Conèixer els mercats de renda fixa i els seus derivats, així com els diferents títols i contractes que s'hi negocien.
- ✓ Capacitat de valorar actius financers i contractes derivats i de gestionar carteres de renda fixa i variable.

6.-RESULTATS DE L'APRENENTATGE

- ✓ Possibilitat de discriminar i seleccionar els diferents actius financers en funció dels objectius a aconseguir.
- ✓ Possibilitat d'operar als diferents mercats financers incloent-hi els derivats, amb el coneixement de l'operatòria, les normes de valoració i el funcionament d'aquests.
- ✓ Quantificar adequadament els diferents riscos que corren les empreses en les seues inversions financeres.
- ✓ Capacitat de gestionar el risc d'interès propi de les carteres de renda fixa.

7.- CONTINGUTS

PRIMERA PART: INTRODUCCIÓ

Tema 1 La negociació de les operacions financeres.

1. Operació financera.
 - 1.1. Concepte.
 - 1.2. Reserva matemàtica.
 - 1.3. Operació de préstec.
 - 1.4. Tants efectius i característiques comercials.
2. Liquiditat interna i externa.
3. Valor de mercat de les operacions financeres.
4. La inversió en Deute Públic i Privat.
5. Les formes d'operar.
 - 5.1. Classificació de l'operació.
 - 5.2. Operacions de compravenda simples.
 - 5.2.1. Al comptat.
 - 5.2.2. A termini.
 - 5.3. Operacions de compravenda dobles.
 - 5.3.1. Operacions amb pacte de recompra.
 - 5.3.2. Operacions simultànies.
 - 5.3.3. Criteri per al càlcul del preu i el rendiment d'operacions dobles.
 - 5.4. Operacions de segregació i de reconstitució.
6. Les agències de qualificació.

BIBLIOGRAFIA

- AFI (2012), *Guia del sistema financiero español*, Capítol 8.
Banc d'Espanya, *Armonización de criterios en cálculo de precio y rendimientos*, <http://www.bde.es/banota/actuesp.pdf> (data 9/01/2009)
- Catalunya Caixa (2012), *Guia fiscal de l'inversor*,
(<http://catalunyacaixa.ahorro.com/acnet/home/home.acnet>).
- Circular 2/2007, de 26 de gener del Banc d'Espanya. *Mercado de deuda pública*.
Meneu, V.; M. P. Jordá i M. T. Barreira (1994), *Operaciones financieras en el mercado español*, Capítols 1, 2, 3 i 4.

SEGONA PART: ACTIUS I MERCATS

Tema 2 Deute a curt termini.

1. Introducció.
2. Lletres del tresor.
 - 2.1. Característiques
 - 2.2. Emissió per subhasta.

- 2.3. Tipus d'interès.
- 2.4. Modalitats de negociació.
- 2.5. Tants efectius.
3. Pagarés d'empresa.
 - 3.1. Característiques
 - 3.2. Emissió.
 - 3.3. Negociació i fullet d'emissió.
 - 3.4. Tipus d'interès.
 - 3.5. Tants efectius.
4. Pagarés autonòmics de la Generalitat Valenciana.

BIBLIOGRAFIA

AFI (2012): Capítol 8.
Generalitat Valenciana: www.gva.es .
Llei 24/1988, de 28 de juliol, del mercat de valors.
Meneu, V.; M. P. Jordá i M. T. Barreira (1994): Capítol 10.
Tresor Públic: www.tesoro.es

Tema 3 Deute a mitjà i llarg termini.

1. Els emprèstits d'obligacions:
 - 1.1. Concepte i notació.
 - 1.2. Classificació i modalitats d'emissió.
2. Bons i obligacions de l'Estat.
 - 2.1. Característiques
 - 2.2. Emissió per subhasta.
 - 2.3. Tipus d'interès.
 - 2.4. Modalitats de negociació.
 - 2.5. Tants efectius.
 - 2.6. Bons i obligacions segregables.
3. Deute corporatiu.
 - 3.1. Obligacions amb opció.
 - 3.2. Altres actius de renda fixa privada

BIBLIOGRAFIA

AFI (2012): Capítol 8.
Banc d'Espanya: www.bde.es
CNMV: www.cnmv.es
Meneu, V.; M. P. Jordá i M. T. Barreira. (1994): Capítols 7 i 11.

Tema 4 Mercats de valors negociables de renda fixa.

1. El mercat de deute de l'Estat
 - 1.1. Introducció.
 - 1.2. Estructura institucional del mercat de deute públic de l'Estat.
 - 1.3. El mercat primari de Deute de l'Estat.
 - 1.4. El mercat secundari de Deute de l'Estat.
2. El mercat de renda fixa no estatal
 - 2.1. Introducció.
 - 2.2. El mercat primari.

- 2.3. El mercat secundari.
 - 2.3.1. El mercat AIAF.
 - 2.3.2. Les borses de valors.
 - 2.3.3. El SEND.
 - 2.3.4. Mercat de deute en anotacions en compte.
 - 2.3.5. El MARF.

BIBLIOGRAFIA

- AIAF: www.aiaf.es.
- AFI (2012): Capítols 4, 8 i 9.
- Revista BME: www.bolsasymercados.es.
- Resolució de 20 de juliol 2012, de la Secretaria General del Tresor i Política Financera per la qual s'estableixen les condicions d'actuació dels creadors de mercat de deute públic del Regne d'Espanya.

TERCERA PART: GESTIÓ DEL RISC D'INTERÈS

Tema 5 El risc d'interès.

- 1. La valoració de les operacions financeres i els tipus d'interès.
- 2. Els tipus d'interès al comptat i a termini.
- 3. L'estructura temporal dels tipus d'interès.
 - 3.1 Definició
 - 3.2. Aplicacions i limitacions.
- 4. El risc de preu.
 - 4.1. Concepte.
 - 4.2. Duration i convexitat.
- 5. El risc de reinversió i la immunització financera.
- 6. El risc d'interès i la negociació de les operacions financeres.

BIBLIOGRAFIA

- Meneu, V.; M. P. Jordá i M. T. Barreira (1994): capítol 5.
- Meneu, V.; I. Navarro, I. i M. T. Barreira (1992): capítols 8 i 9.
- Navarro, I. i J. Nau (2001): capítols 5 i 6.
- Vilariño, A.; J. Pérez i F. García (2008): capítol 3.

Tema 6 Actius derivats sobre tipus d'interès.

- 1. Contractes de tipus d'interès a termini (FRA).
 - 1.1. Concepte i característiques.
 - 1.2. Obtenció dels tipus màxims i mínims.
 - 1.3. Liquidació del contracte i exemple.
 - 1.4. Cobertura i especulació.
- 2. Contractes de permuta financera (SWAP).
 - 2.1. Concepte i elements.
 - 2.2. Cobertura i especulació.
 - 2.3. Liquidació del contracte i exemple.
 - 2.4. Diferència amb el FRA.

3. Opcions OTC sobre tipus d'interès.
 - 3.1. Opcions CAP.
 - 3.2. Opcions FLOOR.
 - 3.3. Opcions COLLAR.
4. Derivats en mercats organitzats.

BIBLIOGRAFIA

EUREX: www.eurexchange.com
Knop (2005): capítols 3, 4, 8 i 9.
Meneu, Navarro i Barreira (1992): capítols 4 i 5.
Vilariño, A.; J. Pérez i F. García (2008): capítol 7.

8.- CRONOGRAMA

Tema	Descripció del contingut	Setmanes
1	La negociació de les operacions financeres	2,5
2	Deute a curt termini	1,5
3	Deute a mitjà i llarg termini	4
4	Mercats de valors negociables de renda fixa	1
5	El risc d'interès	3,5
6	Actius derivats sobre tipus d'interès	2,5

9.- BIBLIOGRAFIA DE REFERÈNCIA

Bibliografia bàsica

AFI (2012): *Guía del Sistema Financiero Español*, Biblioteca de Economía y Finanzas, Ediciones Empresa Global, Madrid, desembre 2012, 6a edició.

Guía Fiscal Básica de Productos Financieros, Revista Bolsa, BME, (<http://www.bolsasymercados.es/asp/RevOnLine/Documento.aspx?id=4472>).

Knop, R. (2005): *Manual de instrumentos derivados*, Biblioteca de Economía y Finanzas, 13, Ediciones Empresa Global, Madrid.

Meneu, V.; M. P. Jordá i M. T. Barreira (1994): *Operaciones financieras en el mercado español*, Editorial Ariel Economía, Barcelona.

Meneu, V.; E. Navarro i M. T. Barreira (1992): *Análisis y gestión del riesgo de interés*, Editorial Ariel Economía, Barcelona.

Navarro, E. i J. Nave (2001): *Fundamentos de matemáticas financieras*, Antoni Bosch.

Vilariño, A.; J. Pérez i F. García (2008): *Derivados. Valor razonable, riesgos y contabilidad. Teoría y casos prácticos*. Ed. Pearson Educación.

WEBS de interés

AIAF: <http://www.aiaf.es/esp/asp/Portadas/Home.aspx>
Banc d'Espanya: www.bde.es
BME Renda Fixa: <http://www.aiaf.es/esp/asp/Portadas/Home.aspx>

CAJAMAR: www.cajamar.es
CNMV: www.cnmv.es
EUREX: www.eurexchange.com
Generalitat Valenciana: www.gva.es.
MEFF: www.meff.es.
Revista *Bolsa*: www.bolsasymercados.es
SEND: <http://www.aiaf.es/esp/asp/Portadas/HomeSEND.aspx>
Tresor Públic: www.tesoro.es.

10.- CONEIXEMENTS PREVIS

Les línies bàsiques de l'assignatura s'articulen amb els conceptes fonamentals de la matemàtica financera.

11.- METODOLOGIA

L'assignatura té un caràcter teoricopràctic, per la qual cosa les classes teòriques es complementaran amb classes pràctiques dedicades a la resolució d'exercicis que proporcionen els complements necessaris per a la correcta comprensió dels continguts de les classes teòriques. Per a això, a més de la resolució de qüestions numèriques, es pretén familiaritzar l'estudiant amb la terminologia, l'operatòria i el funcionament dels mercats financers de renda fixa espanyols, utilitzant fullets d'emissió i butlletins de cotització que subministren els mercats, així com informació publicada en la premsa.

Les classes teòriques consistiran en l'exposició per part del professor dels temes de l'assignatura. Es valorarà positivament la participació de l'estudiant quant a la seua capacitat crítica i de debat. D'altra banda, les classes pràctiques consistiran en la resolució de pràctiques per part del professor i/o de l'alumne. Per al desenvolupament d'aquestes classes es proporcionarà a l'alumne un qüestionari d'exercicis, una part dels quals es destinarà al treball personal. A més, s'exigirà la realització d'exercicis pràctics individuals o en grup, els quals caldrà lliurar al professor o exposar-los a classe.

12.- SISTEMA D'AVALUACIÓ

El procediment d'avaluació de l'assignatura consistirà en:

1. Un examen escrit, que podrà constar tant de preguntes teòriques com de problemes i casos reals. Aquest examen suposarà un 80% de la nota final.
2. L'avaluació contínua basada en l'assistència a classe i a la resta d'activitats formatives presencials i en la participació i la implicació en el procés d'ensenyament-aprenentatge. Aquest apartat constarà d'una avaluació de les activitats pràctiques desenvolupades per l'estudiant a partir de l'elaboració de treballs i/o de les exposicions orals. S'hi inclou també l'avaluació dels qüestionaris/proves escrites que es fan. Aquest apartat suposarà el 20% de la nota de l'assignatura.

La nota final s'obté de la mitjana ponderada de les notes de cada part de l'avaluació, sempre que s'haja aprovat la part corresponent a la prova escrita o examen convocat de forma oficial per la Facultat d'Economia. En cas de no aprovar l'examen escrit, la nota final serà la suma ponderada de la nota d'aquest examen i la de l'avaluació contínua, que no podrà superar un màxim de 4,5.

Convé tenir en compte dues coses: i) els estudiants que no aproven l'assignatura en primera convocatòria tindran l'opció de ser avaluats en segona convocatòria i mantenir la qualificació obtinguda en l'apartat 2, però no podran lliurar en aquesta convocatòria les tasques que no van aprovar o no van lliurar durant el curs; ii) en la segona convocatòria s'adoptaran els mateixos criteris d'avaluació i ponderació que en la primera convocatòria.